

panniculi aqua imbuti, baptismus conferatur (et idem die si in matre viva operatio sive caesarea sive *Porro*, cum dicto periculo, perficeretur). Quamvis autem foetus in utero matris adhuc existens baptizatus fuisset, et quidem in capite, si vivus nasceretur denuo sub conditione baptizari deberet. Ita S. C. C. 12 Jul. 1794, et novissime 16 Mart. 1897 (apud Alberti *Theol. pastor. P. I n. 6 not. 2*).

#### ARTICULUS V.

##### *De inscriptione baptizatorum in proprio libro.*

180. Hoc in puncto observanda sunt sequentia.

I. Probe cognoscantur regulae, quae prostant in Rituali (*Tit. Formulae scribendi etc.*).

II. Praeter librum consuetum, habeatur etiam liber notitiarum secretarum.

III. In libro consueto 1° filii coniugatae conviventis cum marito vel etiam a decem mensibus sive non conviventis cum illo sive viduae, scribantur sub nomine nedum matris ipsius sed etiam eiusdem mariti; nec ad quidquam in contrarium adducatur parochus attendat. 2° Filii ex matrimonio civili scribantur ut supra, sed cum adnotatione relativa. 3° Filii nati extra quodlibet matrimonium ex parentibus sive incognitis prorsus, sive suorum nominum inscriptioni nullatenus aut non certe consentientium, scribantur cum adnotatione *ex parentibus ignotis* vel *de domo Dei*. 4° Iidem filii illegitimi scribantur tamquam ex matre nota et patre ignoto si ille solus revera vel esset ignotus, vel posset denunciari mendaciter, vel inscriptioni sui nominis non certe et indubitanter consentiret. Si autem qui puerum deferunt, patrem quoque (non indubitanter consentientem) indicarent, tunc fiat adnotatio *vide librum notitiarum secretarum*, et in illo scribatur nomen patris, sed caute, dicendo v. g. *ut aiunt*, vel *ut relatum fuit*, vel *ut instituerunt scribi etc.* Post inscriptionem autem infantis ille-

gitimi relinquatur spatium, ut prolis legitimatio, si forte in posterum subsequatur erit, adnotari valeat.

181. Solum autem in dicto libro notitiarum secretarum (qui etiam in paroeciis quae sunt sine fonte baptismali esse deberet) scribantur infantes 1° baptizati occulte, quia pater baptismum consentire noluit; 2° baptizati, invitis parentibus, ab obstetrice v. g. quia in periculo mortis versari credebantur, et postea supervixerunt.

#### CAPUT VII.

##### De Sacramento Confirmationis.

182. *Quaenam sunt parochi circa sacramentum istud obligationes?* Debet instruere populum circa illius naturam, et effectus; circa obligationem illud suscipiendi; circa aetatem; dispositiones; paternos etc. Debet insuper specialem adhibere curam 1° (certiorem faciendo Episcopum) si in paroecia sua multi sine hoc sacramento iam adlescere inciperent; 2° si aliquis iam adultus non adhuc confirmatus esset (maxime occasione sacrae visitationis); 3° si puer esset moribundus, et Episcopus solitus esset ad privatas domos in hunc finem accedere, idque facile obtineri posset. Maxime autem debet 4° disponere pueros ad hoc sacramentum, speciatim occasione illius publicae administrationis. Debet denique 5° inscribere confirmatos in libro parochiali (si in Dioecesi talis esset consuetudo) iuxta formulam in Rituali praescriptam. Cf. Frassinetti (*Man. n. 302*).

#### CAPUT VIII.

##### De Sacramento Eucharistiae in Ecclesia administrando.

Agendum est 1. De instructione circa hoc sacramentum populo danda, et de cura ut fideles frequenter illud suscipiant. 2. De obligatione illud administrandi. 3. De casibus in quibus a sacra mensa aliqui impediri aut repelli possunt vel debent.

## ARTICULUS I.

*De christifidelibus circa SS.iam Eucharistiam instruendis, et de cura circa frequentiam.*

183. *Quid de instructione?* Populus instrui debet circa 1° Institutionem huius sacramenti. 2° Praesentiam realem. 3° Obligationem. 4° Effectus. 5° Dispositiones a parte corporis. 6° Dispositiones a parte animi.

184. *Quid de cura circa frequentiam?* Parochus nedum summopere commendabit perceptionem Eucharistiae extra casum strictae obligationis, nempe sive in praecipuis solemnitatibus, sive singulis mensibus, sive singulis hebdomadis; sed etiam (maxime in civitatibus et oppidis) de magno bono communionis quotidianae aut quasi quotidianae verba faciet.

Ad obtinendam autem frequentiam communionis, praeter instructiones et exhortationes, deserviunt speciatim sequentia. 1° Si Missae horis fixis (et maxime aliqua summo mane) quotidie celebrentur, et SS.ia Eucharistia, quin personae expectare cogantur, administretur. 2° Si confessoriorum copia semper praebatur. 3° Si virtutes (speciatim castitas) floreat. 4° Si SS.ia Eucharistia convenienti decore conservetur et distribuatur. Quid enim si, v. g., conopoeum, stola, tobalea etc. essent sordida, lacera etc.? Personae, speciatim civilis conditionis, ab his abhorrent.

## ARTICULUS II.

*De obligatione sacramentum istud administrandi.*

185. *Quandonam tenetur parochus Eucharistiam administrare?* Non solum in paschate, sed toties quoties personae communicandae adsint:

186. *Quid de gradu culpae si recusaret?* Etsi absque magna petentis turbatione, bonis modis, et solum rarissimis vicibus se eximeret, certe aliquo modo peccaret (intellige nisi iustâ causâ impediretur). A culpa mortali autem excusari non posset 1° si ex systemate solum in paschate Eucharistiam distribuere vellet; 2° si, denegando, grave scandalum suscitaret; 3° si denegatio in petentis infamiam et iniuriam redundaret; 4° si magnam turbationem eidem inferret.

187. *Obligatio ministranti Eucharistiam estne personalis: an vero parochus potest delegare alium, sive sacerdotem sive diaconum?* Die paschatis debet ministrare Eucharistiam personaliter, nisi legitime impediatur. *Rituale.* Infra annum potest delegare alios sacerdotes; sed non diaconum, nisi deficiente sacerdote. S. Lig. (VI. 237).

188. *Quid de parochis, qui non equidem prorsus recusant, sed petentes expectare faciunt, vel ad communionem frequenter accedentes irridunt, spernunt etc.?* Peccant, ut per se patet.

## ARTICULUS III.

*De casibus in quibus a sacra mensa aliqui impediri aut repelli possunt vel debent?*

189. *Potestne vel debet parochus a sacra mensa indignitatis causa aliquos repellere?* Casus huiusmodi hodie apud nos sunt rarissimi, et solum contingerent 1° In muliere, quae valde immodeste accederet. 2° In publico peccatore, si talis esset ut si ei Eucharistia administraretur, christifideles de hac ipsa administratione valde scandalizarentur; prout contingeret in publica lupanaris meretrice; in publicis concubinariis cum filiis modo uxorio conviventibus, aut solo matrimonio civili coniunctis; in publicis excommunicatis, si manifeste essent adhuc impenitentes etc. 3° Etiam in peccatore occulto, seu (ad rectius loquendum) impeni-

tente occulto, si occulte peteret et absque ullo infamiae periculo repelli posset; quod (uti patet) in praxi vix unquam accidit. Cf. *De occas.* (n. 149).

Attamen, si parochus praevideret quod parochianus omnino repellendus, Eucharistiam esset publice petiturus, tempestive procurare deberet ne id accideret. In casibus dubiis consulat Episcopum; et, si tempus non suppetat, Eucharistiam potius ministret quam deneget.

190. *Potestne parochus titulo nimiae frequentiae aliquem repellere?* Negative. Patet ex Decr. S. C. C. (12 Febr. 1669) dicente: « Nemo a sacro convivio, seu « frequenter seu quotidie accesserit, repellatur ». Iudicium de hoc ad confessarium, non ad parochum, spectat.

191. *Quid de iis qui, etsi proprie infirmi non sint, fere quovis momento per modum cibi vel potus aliquid sumere indigent, et sic ieiunium ad communionem requisitum nunquam servare possunt?* Secluso indulto Apostolico, sic communicare nequeunt. In paschate autem providendum esset per communionem statim post mediam noctem, sed si ne ita quidem fieri valeret, communicare possent etiam non ieiuni (quia communio annua probabiliter urget iure divino quod praevalet ecclesiastico). Attamen (ne in lege adeo rigore servanda abusibus ianua aperiatur vel scandalum aliquod sequatur) licentia Episcopi exigeretur. Cf. *Praxis* (Ed. III Vol. IV n. 968).

192. *Quid de semifatuís?* Nisi irreverentias committant aut manifeste constet quod panem a pane non distinguant, admittendi sunt toties quoties accedunt, saltem si talis in loco iam sit consuetudo; nec profecto Eucharistiae administrator huiusmodi distinctiones facere potest, et secus perturbationes provocaturus esset. Aliud foret de confessario. Cf. *Examen* (n. 765).

193. *Quid de surdo-mutis methodice non instructis?* De his quoque scrupuli non sunt habendi, atque ut modo dicebam circa semifatuos tractari debent. Cf. *Praxis* (Ed. III Vol. II. n. 1428).

194. *Quid de obsessis aut infestatis a daemone?* Ab hoc sacramento, quo plurimum et longe magis aliis indigent, arceri non debent (S. Lig. VI 303). Excipe nisi irreverentiae intolerabiles locum haberent; ut puta, si daemon ad ieiunium prius frangendum, vel ad os diu observandum (ne sacra particula recipi possit); vel ad sacras species expuendas etc., eos cogeret; aut si eorum os stercore conspurcasset, vel illos (cum turbatione devotionis aliorum) in terram coniceret, ad clamorem excitaret etc.

## CAPUT IX.

### De Sacramento Poenitentiae in Ecclesia administrando.

Agendum est de parochia 1. Quoad instructiones et exhortationes circa istud Sacramentum. 2. Quoad iurisdictionem. 3. Quoad obligationem audiendi confessiones et subinde providendi alios confessarios. 4. Quoad usum scientiae confessionis. 5. Quoad benignitatem. 6. Quoad diversa personarum genera. 7. Quoad confessionalia, et alia loca pro confessionibus.

195. *Quid de christifidelibus instruendis et adhortandis circa hoc sacramentum?* Instruendi sunt circa 1º Illius institutionem divinam. 2º Obligationem et necessitatem. 3º Dispositiones, et speciatim quoad dolorem, propositum, et (superando verecundiam) sinceritatem. 4º Utilitatem et subinde necessitatem frequentiae. Exhortationes speciales fieri debent appropinquantibus maioribus solemnitatibus, et maxime quoad viros. Item rogandi sunt genitores ut filios, iam inde ab anno septimo, ad confessionem mittant. Enixe denique rogandi sunt omnes ne, post lapsum in peccatum mortale, in tali statu vivere et poenitentiam differre audeant.

196. *Quid notandum circa parochi iurisdictionem?* Iurisdictio in parochis ex ipso officio provenit quoad parochianos, nec respicit territorium bene vero personas; unde parochus etiam extra Dioecesim parochiani sui confessionem valide semper (atque etiam licite si privatim, aut de consensu rectoris Ecclesiae) excipere potest. Dixi quoad